

Asia: VN/13450/2020

Luonnos logistiikan digitalisaatiostrategiaksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Turvalliset, sujuvat ja tehokkaat merikuljetukset ovat merkittävä tekijä Suomen ulkomaankaupan kilpailukyvyllle. Meritse tapahtuvat kuljetukset ovat osa logistista ketjua, joka ulottuu usein pitkienkin jatkoyhteyksien päähän lähtö- ja tulomaissa. Suomen Varustamot ry pitää kannatettavana logistiikan digitalisaatiostrategiassa esiin nostettuja tavoitteita, jotka luovat edellytyksiä parantaa logistisen ketjun toiminnallista ja taloudellista tehokkuutta sekä merenkulun turvallisuutta.

Jotta lopullinen strategia muodostaisi selkeän kokonaisuuden ja tukisi riittävällä tavalla tarvittavien ohjaustoimien tunnistamista sekä toimenpiteiden suunnittelua, tulisi strategian viimeistelyssä mielestämme huomioida seuraavat seikat:

- Strategiassa kuvataan useaan kertaan mitä kaikkea lopputulemana tavoitellaan. Tavoitteiden ja strategisten toimenpiteiden lisäksi olisi tarpeen kuvata mitä ovat ne merkittävimmät olemassa olevat haasteet, jotka toimenpiteillä täytyy ratkaista tavoitteisiin pääsemiseksi.
- Strategiassa korostetaan tiedon hyödyntämistä. Tekstissä todetaan, että ”keskiössä on monien osapuolten oikeus tietoon ja tiedon saantiin” (s. 9) ja hyödynnettäviin tietoihin nostetaan mukaan jopa hiljainen tieto (s.17). Olemme samaa mieltä siitä, että logistisen ketjun toiminnassa syntyvät tiedot on saatava järkevästi hyötykäyttöön. Tämä edellyttää kuitenkin sitä, että huomioidaan ja ymmärretään tiedon olevan yksi omaisuuslaji ja joissain tapauksissa merkittävä kilpailutekijä. Erityisesti yrityksen toimintaan liittyvä hiljainen tieto voi olla hyvinkin huomattava kilpailuedun luoja.

Mielestämme strategiassa olisi hyvä terävöittää oikeutta tiedon omistajuuteen ja tiedon yksinomaiseen käyttöön. Toisaalta olisi hyödyllistä kuvata ylätasolla millaisia tietoja tavoitellaan jaettavaksi, ja samalla huomioida kilpailulain myötä tulevat mahdolliset rajoitteet.

- Digitalisaation sääntely-ympäristön käsittelyn tulisi olla kattavampi. Nyt kappaleessa nostetaan esiin vain merenkulun yhdennettynyt palveluympäristö sekä sähköiset rahtikirjat. Tämä on hyvin suppea otos huomioitaessa se, että strategiassa on valittu logistiikasta käytettäväksi sen laajempaa määritelmää, joka käsittää materiaali-, raha- ja tietovirrat (s.10).

Selkeyden vuoksi toteamme, että kommenttimme ei tarkoita sitä, että kannatamme aiheeseen liittyvän sääntelyn tarpeetonta lisäämistä. Strategiassa sääntelyä tulisi kuitenkin tarkastella nykyistä monipuolisemmin huomioiden logistiikan eri toiminnot, kaikki liikennemuodot sekä myös tiedonhallintaa koskeva sääntely.

- Toimenpiteiden yhteydessä todetaan hieman epäselvästi, että tiedon jakamisen ja digitaalisten ratkaisujen käyttöönoton pullonkaulojen poistamiseksi tehdään kehitystoimia silloin, kun ei näytä syntyvän markkinaehtoisia tai tasapuolisia ratkaisuja. Julkista sektoria ei nimetä kehitystoimien toteuttajaksi, mutta näin voitaneen olettaa.

Siihen liittyen haluamme toistaa muissakin yhteyksissä esille nostamamme näkemyksen siitä, että julkisen sektorin toimijan ei tule synnyttää tilannetta, jossa lainsäädännön avulla edellytetään tiedon tuottamista ja vastikkeetonta luovuttamista kolmannelle osapuolelle, joka asettaa tiedon saataville maksua vastaan.

Yhteenvetona toteamme, että mielestämme strategia kaipaisi vielä joidenkin osa-alueiden osalta monipuolisempaa käsittelyä ja logistiikan eri toimintojen huomioimista, toisaalta paikka paikoin tekstiä ja sen viestiä olisi mahdollista terävöittää tiivistämällä. Kaiken kaikkiaan pidämme Logistiikan digitalisaatiostrategiaa tervetulleena kokonaisuutena, joka sisältää tavoittelemisen arvoisia päämääriä.

Sinikka Hartonen

Johtava asiantuntija, Suomen Varustamot ry

Hartonen Sinikka
Suomen Varustamot ry